

Tartu Ülikooli Viljandi kultuuriakadeemia lõputööde juhend

Vastu võetud Tartu Ülikooli Viljandi kultuuriakadeemia nõukogu 09.12.2024 otsusega nr 1-7/VK/1323, õppekorralduseeskirja punkti 74 ning humanitaarteaduste ja kunstide valdkonna nõukogu 11.09.2024 otsuse nr 18 punkti 1.7 alusel.

I ÜLDSÄTTED

- 1.1. Juhend reguleerib Viljandi kultuuriakadeemia (edaspidi TÜ VKA) lõputööde koostamise, vormistamise ja kaitsmise tingimusi, lähtudes Tartu Ülikooli õppekorralduseeskirjas (edaspidi ÕKE) ning humanitaarteaduste ja kunstide valdkonna vastavas juhendis sätestatust.
- 1.2. Lõputöö koostamisel demonstreerib üliõpilane õppekava läbimisel omandatud teadmisi ja oskusi erialase uurimisprobleemi lahendamisel. Lõputöö on iseseisev erialane uurimistöö, mis lähtuvalt määratletud uurimisprobleemist võib olla teoreetiline, empiiriline (sh arendus- ehk rakendust loov uurimus, tegevusuuring), loovuurimus või mõnd teist tüüpi uurimus. Juhendis kasutatakse edaspidi kõiki erinevaid uuringu tüüpe ühendava terminina mõistet „uurimus“.
 - 1.2.1. Loovuurimus ühendab kunstilise praktika akadeemilise uurimusega. Selle tulemuseks on loomepraktika või teos, millega kaasneb kriitiline refleksioon ja tulemuste tõlgendamine valdkondlikus kontekstis.
 - 1.2.2. Arendus- ehk rakendust loov uurimus ning tegevusuuring on suunatud praktiliste probleemide lahendamisele, kuid on siiski seostatud varasemate uurimuste, teooriate või käsitlustega.
- 1.3. Nõuded TÜ VKA lõputööde mahule on järgmised:
 - 1.3.1. Rakenduskõrghariduse lõputöö (15 EAP) maht ilma lisadeta on reeglina kuni 30 lehekülge, välja arvatud loovuurimuslik või arendus- ehk rakendust loov lõputöö, mille kirjaliku osa maht on kuni 15 lehekülge.
 - 1.3.2. 15 EAP magistritöö maht ilma lisadeta on kuni 30 lehekülge, 24-30 EAP magistritöö maht ilma lisadeta on kuni 50 lehekülge.
- 1.4. Magistritööna võib esitada ka ETIS-e klassifikaatorite alusel 1.1, 1.2 või 3.1 kategooriasse kuuluva avaldamiseks vastu võetud eelretsenseeritud teadusartikli. Magistritöö kaitsja peab olema artikli esimene või teine autor. Uurimuse töömaht peab vastama magistritöö mahule.
- 1.5. Lõputööl võib olla mitu autorit. Loa kollektiivse lõputöö kirjutamiseks annab kultuuriakadeemia direktor. Mitme autoriga töös peab selgelt kajastuma suurem sisuline töömaht, nt suurema andmete ja/või läbitöötatud allikate hulga, kombineeritud uuringudisaini või mõnel muul kujul. Punktis 1.3. määratud lehekülgede mahud kehtivad ka mitme autoriga töödele. Erinevate autorite panust töö valmimisse tuleb täpselt kirjeldada tööle lisatavas autorsuse kinnituses.

II TEEMA JA JUHENDAJA VALIK, KOOSTÖÖ JUHENDAJAGA

- 2.1. Lõputöö juhendaja leidmist koordineerib üliõpilase õppekava programmijuht. Lõputöö juhendaja(d) kinnitatakse programmijuhi ettepanekul TÜ VKA direktori korraldusega hiljemalt kuus kuud enne töö eeldatavat kaitsmist.
- 2.2. Juhendajaks võib olla isik, kellel on magistrikraad või sellele vastav haridustase või kes on oma ala silmapaistev praktik. Kui üliõpilase juhendaja ei ole töölepingu alusel ülikooliga seotud, määratakse lisaks magistrikraadi või sellele vastava haridustasemega vastutav juhendaja ülikooli töötajate seast.
- 2.3. Üliõpilane ja juhendaja lähtuvad TÜ humanitaarteaduste ja kunstide valdkonna juhendamise heast tavast. Kui üliõpilane ei pea kinni kokkulepitud ajakavast, eirab juhendaja soovitusi ning korduvaid kontakti loomise katseid, on juhendajal õigus taotleda juhendamisest loobumist, teavitades sellest programmijuhti ja üliõpilast.
- 2.4. TÜ humanitaarteaduste ja kunstide valdkonna juhendamise heas tavas sätestatu kõrval on juhendaja ülesandeks:
 - a) hinnata lõputöö vastavust hindamiskriteeriumitele (lisa 1) enne töö esitamist, kinnitada õppekorraldusspetsialistile kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis, et töö vastab nõuetele;
 - b) esitada oma arvamus üliõpilase töö kohta avalikul kaitsmisel või edastada see kirjalikult õppekorraldusspetsialistile juhul kui juhendajal ei ole võimalik osaleda töö kaitsmisel.

III LÕPUTÖÖ ESITAMINE JA KAITSMISELE SUUNAMINE

- 3.1. Lõputöö esitatakse õppekorraldusspetsialistile elektroonselt PDF-failina hiljemalt kaks kalendrinädalat enne kaitsmist. Koos lõputööga esitab üliõpilane komisjonile muid lõputööga seotud materjale, mis iseloomustavad lõputöö teaduslikku ja praktilist väärtust.
- 3.2. Lõputöö osana esitatakse lihtlitsents, millega autor annab ülikoolile loa lõputöö reprodutseerimiseks säilitamise eesmärgil ning selle elektroonseks avaldamiseks ülikooli veebikeskkonna kaudu. Kui lõputöö elektroonne avaldamine ei ole teistele isikutele kuuluvate autori varaliste õiguste, isikuandmete kaitse seaduse, riigi- või ärisaladuse vm salastatud teabe tõttu võimalik, esitab autor õppeprodekaanile nädal enne lõputöö kaitsmisele esitamist põhjendatud taotluse lõputöö avaldamisele piirangute kehtimiseks. Lihtlitsentside vormid on kättesaadavad TÜ VKA veebilehel.
- 3.3. Lõputöö kaitsmisele lubamise eeldus on kõigi ülejäänud ainete läbimine. Õppekava täitmist kontrollib õppekorraldusspetsialist.
- 3.4. Lõputööle määrab retsensendi programmijuht. Retsensendil peab olema vähemalt sama kõrgharidustaseme astme kvalifikatsioon ja ta peab olema pädev antud teadusvaldkonna probleematikas.
- 3.5. ÕKE punkt 76 kohaselt esitab retsensent hiljemalt üks tööpäev enne kaitsmist komisjonile ja lõputöö kaitsjale kirjaliku PDF-vormis retsensiooni. Retsensioon peab võimaldama diskussiooni kaitsjaga, iseloomustama lõputööd nii sisuliselt kui vormiliselt

ning andma lõputööle põhjendatud hinnangu, lähtudes lisas 1 kirjeldatud kriteeriumitest. Soovitusliku hinde edastab retsensent õppekorraldusspetsialistile.

- 3.6. Lõputöö autoril on õigus lõputöö tagasi võtta hiljemalt üks päev enne vastava õppekava lõputööde kaitsmiste algust.
- 3.7. Kaitsmisele esitatud lõputöös on lubatud teha parandusi üksnes kaitsmiskomisjoni loal kaalukatel erandjuhtudel.

IV KAITSMISKOMISJON JA PROTSEDUUR

- 4.1. ÕKE punkti 74 kohaselt kinnitab TÜ VKA direktor kaitsmise kuupäevad ja kaitsmiskomisjoni(de) koosseisu hiljemalt semestri alguseks.
- 4.2. Lõputööd hinnatakse avalikul kaitsmisel. Isikuandmete, riigi-, ärisaladuse või tehnoloogilise lahenduse saladuse kaitseks võib õppeprodekaan kaitsja põhjendatud taotluse alusel kuulutada kaitsmise kinniseks. Kaitsmisel osalevad üliõpilane, tema juhendaja(d) ja retsensent, välja arvatud juhul, kui juhendaja või retsensent ei saa mõjuval põhjusel kaitsmisel osaleda. Retsensendi või juhendaja kaitsmiselt puudumisel loetakse nende arvamus lõputööst ette. Kaitsmiskomisjoni esimehe loal võib kaitsmisel osaleda ka reaajas toimuva kahesuunalist pilti ja heli võimaldava side abil. Avaliku kaitsmise pildistamine või salvestamine on lubatud osalejate nõusolekul.
- 4.3. Kaitsmiskomisjon koosneb vähemalt kolmest hääleõiguslikust liikmest. Komisjon on hindamisel otsustusvõimeline, kui osaleb üle poole komisjoni koosseisust. Komisjoni liige, kes on ühtlasi kaitstava töö juhendaja, taandab end vastava töö hindamisest.
- 4.4. Lõputöö kaitsmise aeg on rakenduskõrgharidusõppes kuni 30 minutit, magistriõppes kuni 45 minutit.
- 4.5. Kaitsmise põhietapid on järgmised:
 - a) üliõpilase kuni 7-minutiline (rakenduskõrgharidusõppes) või kuni 12-minutiline (magistriõppes) ettekanne, milles ta annab ülevaate oma lõputöö põhiseisukohtadest;
 - b) retsensendi ja kaitsja akadeemiline diskussioon;
 - c) avalik diskussioon ja küsimused kaitsjale;
 - d) kaitsja lõppsõna.
- 4.6. Lõputööid hinnatakse eristavalt käesoleva juhendi lisas 1 esitatud hindamismaatriksi alusel. Väljundipõhise hindamise põhimõtetest lähtuvalt on lõputöö positiivse tulemuse jaoks on vajalik, et kõik kriteeriumid oleksid täidetud vähemalt miinimumtasemel. Õpiväljundite hindamise osakaalud võivad õppekavati erineda, need on määratletud vastava õppekava lõputöö ainekaardil õppeinfosüsteemis.
- 4.7. Kaitsmiskomisjonil on õigus lõputööd plagiadituvastussüsteemi abil kontrollida.
- 4.8. Komisjon võib lisada hindete kiituse või tunnustuse järgmiselt:
 - a) komisjoni kiitus – kõigi komisjoniliikmete antud A-de puhul,
 - b) komisjoni kiitus kirjaliku osa eest – loovuurimusliku või rakendust loova uurimuse tüüpi lõputöö puhul,
 - c) komisjoni kiitus loovkomponendi või praktilise osa eest – loovuurimusliku või rakendust loova uurimuse tüüpi lõputöö puhul.

- 4.9. Lõpliku hinde annab kaitsmiskomisjon, kes võtab arvesse retsensendi hindeettepanekut, kaitsmiskomisjoni liikmete hinnangut lõputööle ja kaitsmisele ning juhendaja(te) arvamust.
- 4.10. Lõputööde kaitsmise tulemused kinnitab kaitsmiskomisjoni esimees ja need tehakse teatavaks vahetult pärast kaitsmisprotokolli vormistamist, kuid mitte hiljem kui ühe tööpäeva jooksul pärast kaitsmist.
- 4.11. Kui üliõpilane ei nõustu lõputöö kaitsmisel saadud hindega, on tal õigus esitada õppeprodekaanile kirjalik apellatsioon kolme tööpäeva jooksul pärast lõputöö tulemuste teatavastegemist. Apellatsiooni menetletakse ÕKE punkt 158 kohaselt.
- 4.12. Lõputöö kaitsmisel negatiivsele hindele on võimalik üks korduskaitsmine kõige varem järgmisel semestril. Lõputöö korduskaitsmiseks nõuab komisjon üliõpilaselt olemasoleva töö täiendamist või uuel teemal töö kirjutamist. Sama lõputöö korduskaitsmise õigust ei ole juhul, kui lõputöö on hinnatud negatiivse hindega akadeemilise petturluse tõttu. Lõputöö kaitsmisele mitteilmumisele kohalduvad hindamisele mitteilmumise sätted.
- 4.13. Positiivsele hindele kaitstud lõputööd ning lõputööde osaks olevad multimeediafailid avaldatakse elektroonselt ning ülikool tagab nende säilivuse ja kättesaadavuse. Autor vastutab selle eest, et lõputöö avaldamisega ei rikutaks teiste isikute intellektuaalse omandi õigusi, isikuandmete kaitse seadusest tulenevaid ega muid õigusaktidest tulenevaid nõudeid.
- 4.14. Lõputöö avaldamiseks salvestatakse see ülikooli raamatukogu digitaalarhiivi ning tehakse kolme kuu jooksul pärast kaitsmist üldsusele elektroonselt kättesaadavaks. Kui lõputöö elektroonne avaldamine ei ole teistele isikutele kuuluvate autori varaliste õiguste, isikuandmete kaitse seaduse, riigi- või ärisaladuse või muu salastatud teabe tõttu võimalik, esitab autor õppeprodekaanile enne lõputöö kaitsmisele esitamist põhjendatud taotluse lõputöö avaldamisele piirangute kehtestamiseks. Õppeprodekaan kehtestab korraldusega piirangud kuni viieks aastaks. Kui lõputöö avaldamisele on seatud tähtajaline piirang, avaldatakse lõputöö digitaalarhiivis pärast piirangu lõppemist.

V LÕPUTÖÖ ÜLESEHITUS

- 5.1. Lõputöö ülesehituses ja vormistuses lähtutakse APA (*American Psychological Association*) publitseerimisjuhistest. Teadusartiklina esitatava magistritöö vormistusnõuetele vastavust hinnatakse ajakirja viitamis- ja vormistusnõuetest lähtuvalt. Õppekavade ja/või erialade täpsemad ootused lõputöödele on kirjeldatud õppeinfosüsteemi ainekaardil.
- 5.2. Lõputöö ülesehitus sõltub valitud töö laadist ning koosneb üldjoontes järgmistest osadest:
 - 5.2.1 Tiitelleht (lehekülg 1, millele jäetakse leheküljenumber märkimata). Vt vormistust juhendi lõpus.
 - 5.2.2 Eestikeelne resümee ja ingliskeelne *abstract* (ei kajastata sisukorras) esitatakse lõputöodes tiitellehele järgneval leheküljel. Esmalt esitatakse töö täpne pealkiri vastavas keeles. Pealkiri esitatakse paksus kirjas. Seejärel antakse lühike (kuni 100 sõna) ja sisutihe ülevaade töö olulisematest osadest (uurimisprobleem,

eesmärk, metoodika, peamised tulemused ja järeldused). Resümee esitatakse ühe lõiguna. Resümee lõpus esitatakse 3-5 teemakohast võtmesõna vastavas keeles (ingl *keywords*). Eestikeelne resümee ja ingliskeelne *abstract* koos võtmesõnadega esitatakse ühel lehel. Magistritöodes võib ingliskeelse *abstract*'i asemel esitada pikema *summary* (1–2 lehekülge). *Summary* esitatakse töö lõpus (enne lihtlitsentsi). See peab sisaldama töö ingliskeelset peakirja, uurimuse probleemi, eesmärki, metoodika põhipunkte ning ülevaadet peamistest tulemustest ja järeldustest. Võõrkeelsetes magistritöodes esitatakse eestikeelne kokkuvõte.

5.2.3 Sisukord

5.2.4 Põhitekst

5.2.5 Autorsuse kinnitus osas tuuakse mitme autoriga töö puhul välja igaühe panus. Töö tekstiosa lõppu lisatakse järgnev lõik:

Kinnitan, et olen koostanud ise käesoleva lõputöö ning toonud korrektselt välja teiste autorite ja toetajate panuse. Töö on koostatud lähtudes Tartu Ülikooli Viljandi kultuuriakadeemia lõputöö nõuetest ning on kooskõlas heade akadeemiliste tavadega.

Lõigule järgneb töö autori nimi ja allkiri kujul /allkirjastatud digitaalselt/ ja töö kaitsmisele esitamise kuupäev.

5.2.6 Kasutatud kirjandus (alustatakse uuel lehel)

5.2.7 Lisad (alustatakse uuel lehel, iga lisa eraldi lehel)

5.2.8 Lihtlitsents, millega antakse ülikoolile luba töö reprodutseerimiseks ja elektrooniliseks avaldamiseks. Lihtlitsentsi ei kajastata töö sisukorras, sellele ei lisata leheküljenumbrit.

- 5.3. Loovuurimuslik lõputöö koosneb loovkomponendist (nt kontsert, etendus, toode, taies vm) ning selle loomise käigus tekkinud uut teadmist edasi andvast ja protsessi üle reflekteerivast kirjalikust osast, mis moodustavad uurimusliku terviku. Loovuurimusliku lõputöö kirjalikus osas asetatakse oma uurimus sarnaste uurimuste konteksti, analüüsitakse oma loomealast konteksti, kirjeldatakse kontseptuaalseid lähtekohti ja uurimisprotsessi.
- 5.4. Arendus- ehk rakendust loova uurimuse tulemuseks on praktiline lahendus (nt õppematerjal, tootearendus vm). Lõputöö kirjalikus osas tuleb anda ülevaade kõigist uurimisetappidest: probleemi analüüs (vajaduse selgitamine); disainiprotsess; lahenduse rakendamine; rakenduse hindamine (tagasiside, analüüs) ning järeldused ja üldistused.
- 5.5. Tegevusuuring on suunatud uurija kui praktiku erialase tegevuse arendamisele (nt uudse metoodika rakendamine õpetamisel, kultuurisündmuse korraldamine vm). Tegevusuuring on tsükliline, koosnedes planeerimise, andmete kogumise, tegutsemise, vaatlemise ja analüüsimise etappidest.
- 5.6. ETIS-e klassifikaatorite alusel 1.1, 1.2 või 3.1 kategooriasse kuuluva artikli esitamisel magistritööna, esitatakse komisjonile artikli PDF-versioon, kinnituskiri avaldamiseks vastuvõtmise kohta või avaldatud artikli allikakirje ja saatetekst (3-5 lk), milles kirjeldatakse ja analüüsitakse uurimisprotsessi ning oma panust artikli valmimisel. Võõrkeeles avaldatud artiklile lisatakse eestikeelse lühikokkuvõtte (6000-9000 tähemärki koos tühikutega), milles on lühike sissejuhatus (sh teoreetiline ülevaade, eesmärk ja uurimisküsimused/hüpoteesid), metoodika, tulemused ja arutelu. Kokkuvõtte

lõppu lisatakse võtmesõnad eesti keeles. Eraldi dokumendis esitatakse ajakirja vormistusnõuded. Lõputöö vormistusnõuetele vastavust hinnatakse ajakirja vormistusnõuetest lähtuvalt.

VI TEKSTI VORMISTUS

6.1. Vormistamisel tuleks lähtuda järgmistest üldnõuetest:

- a) Lõputööd kujundatakse A4 (210 × 297 mm) formaadis, leheveeristega 2,5 cm.
- b) Töö leheküljed nummerdatakse alates tiitellehest kuni lisadeni, leheküljenumbriid paigutatakse lehekülje ülemisse paremasse nurka alates teisest leheküljest. Tiitellehele, lisadele ja lihtlitsentsile leheküljenumbreid ei lisata.
- c) Tekst vormistatakse 1,5 reavahega, joondatuna lehekülje vasaku serva järgi.
- d) Nõutav tähemärgi suurus on 12, kirjatüüp Times New Roman.
- e) Tekstilõigud eraldatakse taandreaga (välja arvatud peatüki esimene lõik), rea- ja lõiguvahet ei kasutata.
- f) Peatükid ja alapeatükid eristatakse eelnevast tekstist tühja reaga, uuelts lehelt alustatakse eesti- ja ingliskeelse resümee, sisukorra, sissejuhatuse, põhiteksti, kokkuvõtte ja kasutatud kirjanduse loeteluga. Peatüki pealkirja ja sellele järgneva teksti vahele jäetakse lõiguvähe.
- g) Tekstis esiletõstmist vajavaid sõnu või lauseid võib vormistada sõrendatud, paksus või kaldkirjas.

6.2. Töö struktuuri hierarhiast lähtuvalt kasutatakse eri tasemetega pealkirju.

Näide 1. Eri taseme pealkirjade vormistamine

Esimese taseme pealkiri
Teise taseme pealkiri
<i>Kolmanda taseme pealkiri</i>

Soovitav on vältida teksti liigset liigendatust ja piirduda pealkirjastamisel kolme tasemega, kuid sisuliselt põhjendatud juhtudel võib töös kasutada ka neljanda ja viienda taseme pealkirju. Neljanda ja viienda taseme pealkirjad algavad tekstis taandega ning tekst järgneb pealkirjale ilma reavahet kasutamata (vt näide 2).

Näide 2. Neljanda ja viienda taseme pealkirjade vormistamine

Neljanda taseme pealkiri. Tekst järgneb pealkirjale ilma reavaheta. <i>Viienda taseme pealkiri.</i> Tekst järgneb pealkirjale ilma reavaheta.
--

Oluline on, et sama taseme pealkirjad vormistataks töös läbivalt ühtemoodi. Pealkirjade ette võib panna numbrid, kuid sissejuhatus, kokkuvõte, kasutatud kirjandus ja resümee on ilma järjekorranumbriteta. Pealkirjade järele ei panda punkti, välja arvatud neljanda ja viienda taseme pealkirjad. Kui pealkirjaga samale lehele ei mahu vähemalt kaks rida sellele järgnevat teksti, tuleks trükkimist alustada järgmiselt lehelt.

6.3. **Tiitellehel** (vt näide 10 juhendi lõpus) tuleb esitada järgmine informatsioon:

- kõrgkooli nimi (suurtähtedega),
- õppekava (väiketähtedega),
- töö autori ees- ja perekonnanimi,
- töö pealkiri (suurtähtedega),
- töö üldnimetus (nt lõputöö, magistr töö),
- töö juhendaja andmed (ees- ja perekonnanimi, teaduslik kraad, ametikoht; kui juhendaja on väljastpoolt kõrgkooli, siis ka töökoht),
- töö tegemise koht ja aasta.

6.4. **Tabeleid** kasutatakse arvuliste andmete ja väga oluliste tekstiosade ülevaatlikuks ja kompaktseks esitamiseks. Tabelis olevad andmed tuleb siduda töö tekstiga, viidates tabelile (näiteks (vt tabel 1)) ja osutades, millele tuleb tabelis tähelepanu pöörata. Tabelid vormistatakse ühese reavahega, nähtavaks jäetakse vaid tabeli osi eraldavad horisontaalsed jooned. Tabelites võib kasutada väiksemat tähemärgi suurust. Tabelid pealkirjastatakse ja nummerdatakse vastavalt nendele viitamise järjekorrale tekstis. Tabelite pealkirjad peaksid olema lühikesed, täpsed ja tabelit või joonist selgitavad. Tabeli pealkiri esitatakse kaldkirjas paksus kirjas esitatud tabeli numbri järel. Tabeli päiste pealkirjad esitatakse suure algustähega, kasutatakse keskjoondust. Tabeli vasakpoolses veerus esitatakse info vasakjoondatult (vt näide 3).

Näide 3. Tabeli vormistamine

Fookusrühm, osalejate arv	Õppeaasta	Üliõpilaste keskmine vanus	Standardhälve
F1 (<i>n</i> = 3)	III kursus	40	8,5
F2 (<i>n</i> = 5)	II kursus	30	8,3
F3 (<i>n</i> = 4)	II kursus	35	3,2
F4 (<i>n</i> = 4)	II kursus	38	9,2
F5 (<i>n</i> = 3)	III kursus	40	7,5

Kõikides teistes tabeli veergudes esitatakse info reeglina keskjoondatult. Kui lahtrid sisaldavad pikemat teksti, tuleks parema loetavuse eesmärgil tekst siiski vasakjoondada. Kui tabel on pikem kui üks lehekülg, tuleks tabeli päise rida korrata ka teisel ja kõikidel järgnevatel lehekülgedel. Kui tabel on liiga lai, et mahtuda ühele leheküljele, võib selle lehekülje puhul, kus tabel asub, kasutada horisontaalpaigutust.

6.5. Kõiki teisi illustreerivaid materjale (graafikud, joonistused, fotod jmt) käsitletakse **joonistena**. Ka joonised pealkirjastatakse ja numereeritakse vastavalt nendele viitamise järjekorrale. Joonised tuleb siduda töö tekstiga, neile teksti sees viidates.

6.6. Kui lauses esitatav **loetelu** koosneb üksikutest sõnadest või sõnaühenditest, siis kirjutatakse loetelu punktid üksteise järele ja eraldatakse komaga. Loetelu punktid võib tähistada ka väiketähtedega (vt näide 4).

Näide 4. Loetelu esitamine

Loomeprotsessis eristatakse seitset astet: a) ettevalmistus, b) inkubatsioon, c) ilmumine, d) viimistlemine, e) hindamine, f) nautimine ja g) puhkamine.

Kui loetelu punktid on pikemad sõnaühendid või laused, mis juba sisaldavad komasid, sulgusid jms, eraldatakse loetelu punktid semikooloniga. Sellised loetelud võib kirjutada ka üksteise alla eraldi ridadena punktloeteludena (vt näide 5).

Näide 5. Punktloetelu vormistamine

Küsimustikule esitatakse mitmeid nõudeid:

- küsimused peavad olema sihipärased, mitte juhuslikud;
- küsimused peavad olema küsitletavatele arusaadavad;
- küsimustikus peavad olema kontrollküsimused.

Nummerdatud loetelu tuleks eelistada juhtudel, kui tahetakse rõhutada loetelu osade järjestust. Nummerdatud loetelu soovitatakse ka terviklike lausete või lõikude järjestuse kuvamiseks (vt näide 6).

Näide 6. Nummerdatud loetelu vormistamine

Eesmärgist lähtuvalt püstitati järgmised uurimisküsimused:

1. Kuidas kirjeldavad noorsootöötajad lastevanemate seadustest tulenevaid kohustusi?
2. Milliseid tegevusi toovad noorsootöötajad esile lastevanemate seadustest tulenevate kohustuste toetamisel?

Töö peatükke ja alapeatükke ei lõpetata loeteluga. Igasugusele loetelule peaks järgnema kommentaar või selgitus.

VII VIITAMINE JA KIRJANDUSE LOETELU VORMISTUS

- 7.1. **Viitama peab kõigele kellegi teise**, sh ka asutuse või organisatsiooni **poolt loodule**: uuringutele, väidetele, andmetele, seadustele, uudistele, statistikale, kodulehtede infole, fotodele, videotele, *podcast* idele, raadio- ja telesaadetele, konverentsiettekannetele jne. Viitama ei pea üksnes üldtuntud faktidele (näiteks, et aastas on 12 kuud).
- 7.2. Teiste autorite ideid ja seisukohti saab edasi anda **refereerides** ja **tsiteerides**. Refereerimine on ühe või mitme autori seisukohtade sisulähedane ümbersõnastamine. Tsiteerides esitatakse teiste autorite seisukohad ja väited sõna sõnalt muutmata kujul. Eelistada tuleks siiski teiste autorite ideede ümbersõnastamist, kuna see on märk loetud

materjali sügavamast läbitöötamisest. Tsitaate tuleks oma töös kasutada üksnes põhjendatud juhtudel, näiteks esitades definitsiooni, mille sisu täpsus võib ümbersõnastamisel kannatada.

- 7.3. Tartu Ülikooli Viljandi kultuuriakadeemias kasutatakse **tekstisest viitamist**: teksti sees esitatakse lühiviide (autori nimi, teose väljaandmisaasta, vajadusel leheküljenumber) ning täielikud bibliograafilised andmed allika kohta esitatakse kirjanduse loetelus (esitatud autorinimede järgi tähestikulises järjekorras).
- 7.4. **Lühemad tsitaadid** eristatakse muust tekstist jutumärkidega, viites esitatakse autori(te) perekonnanimi, allika väljaandmisaasta ja tsiteeritava teksti leheküljenumber, veebiallika puhul tsiteeritava teksti lõigu number, nt (Chamberlin, 2014, para 4), audiovisuaalse allika puhul ajatempel, nt (Cuddy, 2012, 2:12). Et tsitaat sobiks seda edastava lause kontekstiga, võib tsitaadi esimese sõna algustähe muuta vastavalt suureks või väikeseks. Ka mõningaid kirjavahemärke tsitaadi lõpus võib muuta, et need sobiksid selle lause süntaksiga, milles tsitaat esineb. Seda aga üksnes juhul, kui kirjavahemärgi muutmine ei muuda lause tähendust (vt näide 7).

Näide 7. Lühemate tsitaatide vormistamine

„Teadustekstil on teatud väliseid tunnuseid, millest olulisim on allikaviidete kasutamine“ (Kasik, 2007, lk 110).

„Teadustekstil on teatud väliseid tunnuseid, millest olulisim on allikaviidete kasutamine,“ selgitab Kasik (2007, lk 110) teadusteksti konventsioone.

Kui on vajadus jätta tsitaadist välja mõned sõnad (nt lause lühendamiseks või kahe lause sidumiseks), võib välja jäetud tekstiosa tähistada kolme punktiga.

- 7.5. **Pikemad** kui 40-sõnalised **tsitaadid** eristatakse muust tekstist taandega plokkilõiguna, jutumärke sel juhul ei kasutata (vt näide 8).

Näide 8. Pikema tsitaadi esitamine plokktsitaadina

Teadusteksti väliseid tunnuseid on kirjeldatud järgmiselt:

Teadustekstil on teatud väliseid tunnuseid, millest olulisim on allikaviidete kasutamine. Ulatuslikumate teadustööde (nende hulka kuuluvad ka seminari- ja bakalaureusetööd) üheks tunnuseks on ka teksti hierarhiline liigendamine peatükkideks ja alapeatükkideks. Keelekasutusviisina on teadusliku registri põhiomadusteks neutraalsus, impersonaalsus, täpsus, asjalikkus ja süsteemsus. (Kasik, 2007, lk 110)

- 7.6. **Kaudviitamist** (ühe autori ideele viitamine läbi teise autori töö) tuleks vältida. Kaudviitamine on põhjendatud üksnes juhul, kui algallikas pole kättesaadav või on kirjutatud keeles, mida töö autor ei valda. Kõigil teistel juhtudel tuleks eelistada otsest viitamist algallikale. Samuti tuleks võimalusel vältida viitamist sekundaarallikatele,

näiteks loengutes väljatoodud faktid tuginevad üldjuhul avaldatud kirjalikele põhiallikatele.

- 7.7. Tartu Ülikooli Viljandi kultuuriakadeemias lähtutakse viitamisel **APA (*American Psychological Association*) viitamisjuhistest**. Järgnevalt (tabel 1) tuuakse näiteid enamlevinud viitamisjuhtude kohta tekstis. Keerulisemate üksikjuhtumite korral tuleks vaadata juhiseid APA veebilehelt.

Tabel 1. Tekstisese viitamise reeglid ja näited

Allika tüüp	Tekstisene viide sulgudes	Tekstisene viide
Üks autor	(Karja, 2022)	Karja (2022)
Kaks autorit	(Tasa & Kaaristo, 2008)	Tasa ja Kaaristo (2008)
Kolm ja enam autorit	Viites esitatakse vaid esimese autori perekonnanimi, millele lisatakse ladinakeelne lühend <i>et al.</i> (Hirsjärvi <i>et al.</i> , 2010)	Hirsjärvi jt (2010)
Sama autori eri aegadel ilmunud allikad	Viites esitatakse allikad avaldamisaja järgi kronoloogilises järjestuses: (Raud, 2021, 2022)	Raud (2021, 2022)
Sama autori samal aastal ilmunud allikad	Ühe autori või samade autorite samal aastal ilmunud teoste eristamiseks lisatakse viites aastaarvudele väike täht (a, b). Aasta ja tähe kombinatsiooni kasutatakse nii tekstisiseses viitamises kui ka kirjanduse loetelus. (Sadler, 2012a, 2012b)	Sadler (2012a, 2012b)
Sama perekonnanimega autorid	Kui mitme allika (esimestel) autoritel on sama perekonnanimi, kuid erinevad eesnimed, esitatakse tekstisiseses viites (esimeste) autorite initsiaalid, isegi kui allikate avaldamise aasta on erinev. (J.M. Taylor, 2015; T. Taylor, 2014)	John Matthew Taylor (2015) ja Tanya Taylor (2014)
Autoriks on asutus või organisatsioon (lühendiga)	Esimesel korral: (Haridus- ja Teadusministeerium [HTM], 2020)	Esimesel korral: Haridus- ja Teadusministeerium [HTM] (2020)

Allika tüüp	Tekstisisene viide sulgudes	Tekstisisene viide
	Järgnevalt: (HTM, 2020)	Järgnevalt: HTM (2020)
Mitmele allikale viitamine	Sulgudes viitamisel paigutatakse viited esimeste autorite perekonnanimedele alusel tähestikulises järjekorras, eraldades need semikooloniga: (Medina & Reyes, 2019; Suliman, 2018)	Kui jutustava lause sees viidatakse mitmele allikale, võivad viited esineda mis tahes järjekorras: Suliman (2018) ja Medina ja Reyes (2019)
Autorita allikas	Kui autor puudub, viidatakse allikale pealkirja järgi: (Isikuandmete seadus, 2019)	Isikuandmete seadus (2019)
Ilmumisaeg pole teada	Kui allika ilmumisaega pole teada, esitatakse viites ilmumisaja asemel ladinakeelne lühend <i>s.a.</i> - <i>sine anno</i> . (Haridus- ja Teadusministeerium, <i>s.a.</i>)	Haridus- ja Teadusministeerium (<i>s.a.</i>)
Kaudviitamine	Viites esitatakse esmalt info esmase allika kohta ning seejärel näidatakse ära allikas, mille kaudu viidatakse: (Rabbitt, 1982, viidatud Lyon <i>et al.</i> , 2014 j)	Rabbit (1982, viidatud Lyon <i>et al.</i> , 2014 j)
Kasutatud kirjanduse loetelus esitatakse kirje allikale, mida on loetud.		
Taastamatu materjal (isiklikud vestlused, kirjavahetus) NB! Isiklikku suhtlust ei lisata kirjanduse loetelusse.	Intervjuude, kirjade, e-kirjade ja muu isikliku suhtluse puhul esitage viites suhtluspartneri nimi, tooge esile asjaolu, et tegemist oli isikliku suhtlusega, ja lisage teabe edastamise kuupäev. (Põldsam, telefoniintervjuu 22. veebruar 2022)	Põldsam (telefoniintervjuu, 22. veebruar 2022)

7.8. **Eesti Rahva Muuseumi (ERM)** materjalidele viidates tuleks lähtuda järgmistest soovistest:

- Etnograafilise arhiivi puhul: arhiivi lühend (EA), köite number, leheküljed, nt: (ERM EA 118:14).
- Korrespondentide vastuste arhiivi puhul: arhiivi lühend (KV), köite number, leheküljed, nt (ERM KV 449:62, 209).
- Topograafilise arhiivi puhul: arhiivi lühend (TA), päeviku number, lehekülg, nt (ERM TAp 719:12).
- Sanitaar-topograafilise arhiivi puhul: arhiivi lühend (STA), vihiku number, leheküljed, nt (ERM STA 14:9, 10).
- Etnograafiliste jooniste kogu puhul: arhiivi lühend (EJ), kogu number, joonise number, nt (ERM EJ 29:35).
- Arhiivkogu puhul: arhiivkogu lühend (Ak), kogu number, sarja number, säiliku number, nt (ERM Ak 18.1.233).
- Eesti Rahva Muuseumi arhiivi puhul: arhiivi lühend, fondi number, nimistu number, säiliku number, lehekülg, nt (ERM A f 1, n 1, s 99, 143).
- Fotokogu puhul: kogu tähis (Fk), seeria nr, foto number, nt (ERM Fk 1523:14);
- Esemekogu puhul alakogu tähis (A, B, C, D, K), kogu nr, eseme nr ja vajadusel topograafiline päritolu, nt (ERM A 230:17 Kullamaa).
- Audiovisuaalse kogu puhul alakogu tähis (F, V, Fn), kogu nr, nt (ERM V 28:1).

7.9. **Eesti Rahvusringhäälingu (ERR)** materjalidele viidates tuleks lähtuda järgmistest soovistest:

- a) Audioarhiivi puhul võib viidata ERR-i fonoteegi numbrile, nt: (ERR RMARH-135688).
- b) Videoarhiivi puhul võib viidata ERR-i videoarhiivi indeksile, nt: (ERR 2017-003634-0006).

7.10. **Kasutatud kirjanduse loetelu** esitatakse esimeste autorite perekonnanimedega, asutuse nimetuse või pealkirja järgi (autorita allikate korral) tähestikulises järjekorras. Kuna kirjanduse loetelu eesmärk on võimaldada lugejatel viidatud teoseid üles leida ja kasutada, peavad viiteandmed olema täpsed ja täielikud. Iga tekstis viidatud allikas peab olema kirjas kirjanduse loetelus (välja arvatud taastamatu materjal) ja igale kirjanduse loetelus olevale allikale peab olema viidatud teksti sees. Veendu, et autorite nimede õigekiri ja allikate avaldamisajad kirjanduse loetelus vastaksid tekstisisestele viidetele.

7.11. Allikakirje peab andma infot allika autori, ilmumisaaja, pealkirja ja väljaandja kohta. Allikakirje õige vormistamiseks määratakse kõigepealt kindlaks allika liik, millele viidatakse: ajakirjaartikkel, raamat, raamatu peatükk vmt. Kirje vormistus kirjanduse loetelus sõltubki allika liigist. Oluline on järgida eri liikide kohta käivaid juhiseid ning panna tähele kursiivis teksti, tühikuid, punkte ja komasid. Tabelis 2 tuuakse näiteid enamlevinud allikate kirjade koostamise kohta. Keerulisemate üksikjuhtumite korral saab vaadata juhiseid APA veebilehelt.

Tabel 2. Allikakirjete koostamise reeglid ja näited

Allika liik	Üldreegel	Allikakirje näide
Trükitud raamat	Autor, A. (avaldamise aasta). <i>Pealkiri kaldkirjas</i> . Väljaandja.	Tonts, A. (2016). <i>Draama ja teater</i> . Maurus Kirjastus.
Peatükk raamatust, millel on koostaja või toimetaja	Autor, A., & , Autor, B. (avaldamise aasta). Peatüki pealkiri. A. Toimetaja (toim), <i>Teose pealkiri kaldkirjas</i> (lk peatüki leheküljed). Väljaandja.	Viik, T. (2016). Kultuurifilosoofia. M. Tamm (koost), <i>Kuidas uurida kultuuri? Kultuuriteaduste metodoloogia</i> (lk 51–84). TLÜ Kirjastus.
Ajaleheartikkel (trüki versioon)	Autor, A. (avaldamise aasta, kuupäev). Artikli pealkiri. <i>Ajalehe nimi kaldkirjas</i> , lk leheküljenumbriid.	Pilvre, B. (2021, 29. oktoober). Biopoliitiline läbikukkumine. Koroonast humanitaari pilguga. <i>Sirp</i> , 4–6.
Ajaleheartikkel veebis	Autor, B. (avaldamise aasta, kuupäev). Artikli pealkiri. <i>Ajalehe nimi kaldkirjas</i> . URL.	Mölder, M. (2021, 8. oktoober). Muusika liigutab ja paneb liikuma. <i>Sirp</i> . https://sirp.ee/s1-artiklid/arvamus/muusika-liigutab-ja-paneb-liikuma/
Ajakirjaartikkel (trüki versioon)	Autor, A. (aasta). Artikli pealkiri. <i>Ajakirja nimi, köite number kaldkirjas</i> (väljaande number), leheküljed.	Gross, T. (1996). Mõistmisest ja teisest antropoloogias. <i>Akadeemia</i> , 8(8), 1717–1737.
Ajakirjaartikkel veebis	Autor, A. (aasta). Artikli pealkiri. <i>Ajakirja nimi kaldkirjas</i> . URL.	Karulin, O. (2021, september). Inimeselt inimesele - aga mina? <i>Teater. Muusika. Kino</i> . https://www.temuki.ee/archives/3115
Teadusajakirja artikkel koos DOI numbriga	Autor, A. (aasta). Artikli pealkiri. <i>Ajakirja nimi, köite number kaldkirjas</i> (väljaande number), leheküljed. DOI number	Dillon, P., & Kokko, S. (2017). Craft as cultural ecologically located practice: Comparative case studies of textile crafts in Cyprus, Estonia and Peru. <i>Craft Research</i> , 8(2), 193–222. https://doi.org/10.1386/crre.8.2.193_1
Teadusajakirja artikkel ilma DOI numbrita	Autor, A., Autor, B., & Autor, C. (aasta). Artikli pealkiri. <i>Ajakirja nimi, köite number kaldkirjas</i> (väljaande number), leheküljed.	Kokko, S., Almevik, G., Bentz-Høgseth, H. C., & Seitamaa-Hakkarainen, P. (2021). Käsitöö uurimise meetoditest Soomes, Rootsis ja Norras. <i>Studia Vernacula</i> , 13, 14–36.

Allika liik	Üldreegel	Allikakirje näide
Veebis avaldatud doktori- ja lõputööd	Autor, C. (aasta). <i>Pealkiri kaldkirjas</i> [Töö liik, kraadi omistava asutuse nimi]. Andmebaasi nimi. URL	Levisto, L. (2020). <i>Noorte arusaamad kunsti mõjust väärtushinnangute kujunemisele</i> [Magistritöö, Tartu Ülikooli Viljandi kultuuriakadeemia]. DSpace. http://hdl.handle.net/10062/68170
Õigusaktid	Õigusakti nimetus. (aasta). Avaldamismärge. URL	Autoriõiguse seadus. (2019). RT I, 28.12.2021, 3. https://www.riigiteataja.ee/akt/128122021003?leiaKehtiv
Asutuse/organisatsiooni veebileht	Asutus. (aasta, kuupäev (kui on)). <i>Veebiehe pealkiri kaldkirjas</i> . URL	Tartu Ülikooli Viljandi kultuuriakadeemia. (s.a.). <i>Seminari- ja lõputööd</i> . https://viljandi.ut.ee/et/seminari-ja-loputood
Muusikaalbum	Autor, C. (Väljaandmise aasta). <i>Albumi nimi kaldkirjas</i> [Album]. Plaadifirma.	Bowie, D. (2016). <i>Blackstar</i> [Album]. Columbia.
YouTube'i video	Autor, A. [kasutajanimi]. (aasta, kuu kuupäev). <i>Video pealkiri kaldkirjas</i> [Video]. Voogedastuse pakkuja. URL	TÜ Viljandi kultuuriakadeemia. (2021, 20. märts). <i>Loovettevõtja baaskursus TÜ Viljandi kultuuriakadeemias</i> [Video]. YouTube. https://youtu.be/pIEe_sxQh-s
Ajaveebi postitus	Autor, A. (aasta, kuupäev). Postituse pealkiri. <i>Ajaveebi nimi kaldkirjas</i> . URL	Mewburn, I. (2021, October 6). How to finish that big writing project (and get on with your life). <i>The Thesis Whisperer</i> . https://thesiswhisperer.com/2021/10/06/a-few-organisation-tips/
Arhiiviallikas	Arhiivi ametlik nimetus, fondi (lühend f) number, nimistu (n) number, toimiku (t) number, lehe (l) number, säilitusühiku (s-ü) number, mapi (m) number. Andmed eraldatakse üksteisest komaga.	Eesti Ajalooarhiiv, f 1865, n 2, s-ü 56.
Eesti Rahva Muuseumi allikas	Arhiivi lühend, köite number, autor, aasta, pealkiri, leheküljed.	ERM EA 199. Heiki Pärdi 1984. Aravete asustus, loodus, asustuse ajaloost, 6–107.

APA 7. versioon ei nõua veebiallikate kirjetele nende kasutamise kuupäeva lisamist. Kasutamise kuupäev soovitatakse lisada juhtudel, kui lehe sisu võib aja jooksul muutuda (näiteks kui te viitate avalikult redigeeritavale Vikipeedia artiklile). Allikakirjed tuleb kasutatud kirjanduse loetelus esitada taandeta, mitmele reale paigutuva kirje puhul tuleks alates teisest reast kasutada taanet. Kirjete vahel lõiguvahet ei kasutata.

Näide 9. Kirjanduse loetelu vormistamine

Kasutatud kirjandus

- Carver, G., & Beardon, C. (2005). The Performance Animation Toolbox: developing tools and methods through artistic research. In *New Visions In Performance* (pp. 75–98). Routledge.
- Clarke, F., Koutedakis, Y., Wilson, M., & Wyon, M. (2018). Balance in theatrical dance performance: a systematic review. *Medical Problems of Performing Artists*, 33(4), 275-285. <https://doi.org/10.21091/mppa.2018.4041>
- Viik, T. (2016). Kultuurifilosoofia. M. Tamm (koost), *Kuidas uurida kultuuri? Kultuuriteaduste metodoloogia* (lk 51–84). TLÜ Kirjastus.

Näide 10. Tiitellehe vormistamine

TARTU ÜLIKOOLI VILJANDI KULTUURIAKADEEMIA
Õppekava nimetus

Autori ees- ja perekonnanimi

TÖÖ PEALKIRI

Lõputöö/magistritöö

Juhendaja: ees- ja perekonnanimi, akadeemiline kraad, ametikoht

Viljandi 20..

Juhendi koostamisel kasutatud allikad

- American Psychological Association. (2020). *Publication manual of the American Psychological Association* (7th ed.). <https://doi.org/10.1037/0000165-000>
- American Psychological Association. (2022). *APA Style*. <https://apastyle.apa.org/>
- Creswell, J. W., Tashakkori, A., Jensen, K. D. & Shapley, L. (2003). Teaching Mixed Methods Research: Practices, Dilemmas and Challenges. In Tashakkori, A. and Teddlie, C. (eds.), *Handbook of mixed methods in social and behavioural research*. Thousand Oaks: SAGE, pp. 619– 638.
- Eesti loovuurimuse raamlepe*. (2021).
<https://drive.google.com/file/d/1rAUyBJpXWD32yj4Px4FyVb9W1DXIXfk6/view>
- Eesti Rahva Muuseum. (2014). *Kasutamine ja viitamine*.
<https://www.erm.ee/et/content/kasutamine-ja-viitamine>
- Pesti, M. (2022). Loovuurimus. A. Saro (toim), *Etenduskunstide uurimismeetodid. Kõrgkooliõpik*. <https://sisu.ut.ee/etenduskunstid/9-loovuurimus/>
- Purdue University Online Writing Lab. (s.a.). *In-Text Citations: The Basics*.
https://owl.purdue.edu/owl/research_and_citation/apa_style/apa_formatting_and_style_guide/in_text_citations_the_basics.html
- Purdue University Online Writing Lab. (s.a.). *Reference List: Basic Rules*.
https://owl.purdue.edu/owl/research_and_citation/apa_style/apa_formatting_and_style_guide/reference_list_basic_rules.html

LISA 1. Lõputööde hindamismatriks

NB! Õpiväljundite hindamise osakaalud võivad õppekavati erineda, need on määratletud vastava õppekava lõputöö ainekaardil õppeinfosüsteemis.

	Suurepärane	Hea	Kasin
1) Määratleb erialase uurimisprobleemi, seab eesmärgi ja sõnastab uurimisküsimused (10%);			
Probleemi määratlemine	Määratleb selge, eriala kontekstis olulise ja originaalse uurimisprobleemi. Põhjustab probleemipüstitust, lähtudes mitmekülgetest teemakohastest allikatest ja käsitlustest. Probleemi tausta avamisel demonstreeritakse sügavat valdkondlikku konteksti tundmist.	Määratleb erialaga seotud uurimisprobleemi. Põhjustab probleemipüstitust, tuginedes mitmetele teemakohastele allikatele ja käsitlustele.	Määratleb erialaga seotud uurimisprobleemi. Probleemi taust avatakse üldsõnaliselt.
Eesmärgi seadmine	Seab selge uurimiseesmärgi, mis sobib täiel määral määratletud uurimisprobleemi lahendamiseks. Seatud eesmärk on töö mahtu ja õppekava taset arvestades edasijõudnute tasemel.	Seab uurimiseesmärgi, mis on sobiv määratletud uurimisprobleemi lahendamiseks. Seatud eesmärk on töö mahtu ja õppekava taset arvestades jõukohane.	Seab uurimiseesmärgi, mis on osaliselt sobiv määratletud uurimisprobleemi lahendamiseks. Seatud eesmärk on töö mahtu ja õppekava taset arvestades liiga kitsas või lai.
Uurimisküsimuste sõnastamine	Uurimisküsimused on sõnastatud selgelt, täpsustavad eesmärki, toetavad selle täitmist ja määratletud uurimisprobleemi lahendamist, moodustades nendega sisulise terviku.	Uurimisküsimused on selgelt sõnastatud, toetavad üldjoontes uurimise eesmärgi täitmist ja uurimisprobleemi lahendamist.	Uurimisküsimuste sõnastuses on ebaselgest, need võimaldavad vaid osaliselt täita uurimise eesmärki ja lahendada uurimisprobleemi.

	Suurepärane	Hea	Kasin
2) kasutab teema käsitlemiseks asjakohaseid allikaid (15%);			
Teemakäsitluse tase	Teemakäsitluses avaldub autori silmapaistev ja laiapõhjaline teemakohane süstamatiseeritud teadmine, allikate valik on sisuliselt põhjendatud ja eesmärgipärane. Teemakäsitus on läbivalt sünteesiv ja allikakriitiline. Põhimõisteid defineeritakse ja kasutatakse töös läbivalt asjakohaselt.	Käsitletavast teemast antakse piisav ülevaade, tuginedes eesmärgist lähtuvalt suuresti teema- ja ajakohastele allikatele. Teemakäsitus on enamasti sünteesiv. Põhimõisteid kasutatakse korrektselt.	Käsitletavast teemast antakse mõningane ülevaade. Allikate valik on osaliselt eesmärgipärane. Teemakäsitus on enamasti referatiivne, põhimõistete kasutamine on mõneti ebaselge.
3) kasutab eesmärgi saavutamiseks sobivaid uurimismeetodeid ja kirjeldab uurimisprotsessi (20%);			
Uurimismeetodi(te) valiku põhjendus	Valitud meetodid toetavad täiel määral eesmärgi saavutamist, valikuid on sisuliselt põhjendatud, toetudes asjakohastele metodoloogilistele allikatele.	Valitud meetodid toetavad eesmärgi saavutamist, valikud on sisuliselt põhjendatud ja sõnastatud.	Meetodite valik toetab eesmärkide saavutamist vähesel määral ning on kasinalt põhjendatud.
Uurimisprotsessi kirjeldus	Töös kirjeldatakse uurimisprotsessi kõiki etappe asjakohaselt ja läbipaistvalt, lähtudes valitud meetoditest.	Töös antakse ülevaade uurimisprotsessi kõikidest osadest.	Töös antakse mõningane ülevaade uurimisprotsessist.
4) esitab uurimistöö tulemused, tõlgendab ja analüüsib neid erialases kontekstis (40%);			
Uurimisprotsessi teostus ja tulemuste esitamine	Töö tulemused esitatakse loogilises järjestuses, andes selged ja ammendavad vastused uurimisküsimustele. Tulemuste esituses väljendub valitud uurimismeetodite rakendamise meisterlikkus ja iseseisvus.	Töö tulemused esitatakse loogilises järjestuses, vastates sõnastatud uurimisküsimustele. Tulemuste esituses peegeldub valitud uurimismeetodite rakendamise eesmärgipärasus.	Tulemuste esituses on ebaselgust ja küsitavusi ning sõnastatud uurimisküsimustele vastatakse osaliselt. Tulemuste esituses väljendub ebakindlus valitud uurimismeetodite rakendamisel.

	Suurepärane	Hea	Kasin
Loov- või arenduskomponendi teostus*	Loov- või arenduskomponendi teostuses väljendub autori kõrge professionaalsus, erialaste teadmiste ja oskuste rakendamist iseloomustab silmapaistev iseseisvus ja loovus. Loov- või arenduskomponent ja kirjalik töö moodustavad sisulise tähendusliku terviku.	Loov- või arenduskomponendi teostuses väljendub autori erialaste teadmiste ja oskuste eesmärgipärane rakendamine. Kirjalik töö toetab loov- või arenduskomponenti.	Loov- või arenduskomponendi teostuses on mitmeid puudujääke, selles peegeldub autori erilaste teadmiste ja oskuste rakendamise mõningane ebakindlus. Kirjalik töö toetab loov- või arenduskomponendi mõtestamist vähesel määral.
Tulemuste tõlgendamine, analüüs	Põhjendatult tõstetakse esile olulisemad uurimistulemused ning nende tähenduslikkuse üle arutletakse, luues sisukaid seoseid mitmekesiste ja asjakohaste valdkondlike praktikate/käsitluste/teooriate/varasemate uuringutega.	Uurimistulemuste üle arutletakse, luues seoseid asjakohaste valdkondlike praktikate/käsitluste/teooriate/varasemate uuringutega.	Tulemuste seostamine valdkondlike praktikate/käsitluste või teooriate/varasemate uuringutega on vähene või pealiskaudne.
VÕI			
Refleksiooni kvaliteet*	Refleksioon on läbivalt kriitiline, tagasi- ja edasivaatav, autoripositsiooni kõrval sisukalt ka teisi perspektiive arvestav. Antakse põhjendatud hinnang loov- või arenduskomponendi kvaliteedile ja oma professionaalsele arengule. Protsessi ja tulemuste tähenduslikkuse üle arutletakse, luues sisukaid seoseid	Refleksioon on enamasti kriitiline, kuid peamiselt tagasivaatav ja suuresti autoripositsioonile keskenduv. Arutletakse uurimisprotsessi, saadud tulemuste taseme ja oma professionaalsele arengu üle.	Refleksioon on enamasti kirjeldav.

	Suurepärane	Hea	Kasin
	mitmekesiste ja asjakohaste valdkondlike praktikate/käsitluste/teooriate/varasemate uuringutega.		
JA	Tehtud järeldused on töö tulemusi silmas pidades põhjendatud ja panustavad valdkondlikku teadmusloomisse.	Tehtud järeldused tulenevad töö tulemustest.	Tehtud järeldused on töö tulemusi silmas pidades kas liialdatud või puudulikud.
Töö piirangud ja praktiline väärtus	Töös arutletakse sisukalt kõikide töö seisukohalt oluliste piirangute üle, toetudes teemakohastele allikatele. Põhjendatakse töö praktilist väärtust. Töö tulemustest ja järeldustest tulenevalt antakse asjakohaseid soovitusi edasisteks (loov-/arendus)uurimusteks.	Töös arutletakse mõnede tööga seotud piirangute üle, selgitatakse töö praktilist väärtust. Esitatakse soovitusid edasisteks uuringuteks.	Töös nimetatakse mõned piirangud ja töö praktiline väärtus.
5) vormistab lõputöö kirjaliku osa nõuetekohaselt, viitab allikatele, väljendab end arusaadavalt ja järgib õigekirja norme (5%);			
Töö ülesehitus, vormistus ja viitamine	Töö ülesehitus, vormistus ja allikatele viitamine vastavad laitmatult TÜ Viljandi kultuuriakadeemia lõputööde juhendile.	Töö ülesehituses, vormistuses ja/või allikatele viitamisel esineb mõningaid töö üldmulje seisukohalt vähem olulisi eksimusi.	Töö ülesehituses, vormistuses ja/või allikatele viitamisel esineb mitmeid sisulisi eksimusi.
Keelekasutus	Tekst on keeleliselt ja ortograafiliselt kõrgel tasemel ning vastab täiel määral akadeemilise teksti tavadele.	Tekst on keeleliselt ja ortograafiliselt heal tasemel, esineb mõningaid ebaolulisi eksimusi. Enamasti järgitakse akadeemilise teksti tavasid.	Töö keelekasutuses, teksti ortograafias ning akadeemiliste tavade järgimises esineb mitmeid olulisi eksimusi.
6) esitleb (loov)uurimistöö tulemusi avalikul kaitsmisel ja arutleb tööga seonduvatel temadel (5%);			
Esitlus	Uurimistööst antakse etteantud aja jooksul ladus ja sisukas ülevaade, esile tõstetakse uurimistöö seisukohalt	Uurimistöö kõikidest osadest antakse etteantud aja jooksul ülevaade. Esitlust toetavad materjalid on ülevaatlikud.	Uurimistöö osadest antakse esitluses mõningane ülevaade,

	Suurepärane	Hea	Kasin
	olulised ja tähenduslikud aspektid. Esitlust toetavad materjalid on esinduslikud.		esineb ebakindlust. Esitlust toetavates materjalides on ebaselgust.
Diskussioon	Retsensendi ja komisjoniliikmete küsimustele vastates arutletakse vabalt ja sisukalt tööga seonduvate teemade üle. Diskussioonis avaldub kaitsja ulatuslik ja silmapaistav teema valdamine.	Vastused retsensendi ja komisjoniliikmete küsimustele on asjakohased ning diskussioonis avaldub kaitsja hea teematundmine.	Vastused retsensendi ja komisjoniliikmete küsimustele on napid ja ebakindlad, diskussioonis avaldub kaitsja vähene teematundmine.
7) järgib kogu protsessi vältel eetikapõhimõtteid (5%).			
Eetikapõhimõtete järgimine	Uurimisprotsess on kooskõlas eetikapõhimõtetega. Töös arutletakse läbivalt uurimistöö seisukohalt oluliste eetiliste aspektide üle, eetilisi valikuid põhjendatakse, viidates asjakohastele allikatele.	Uurimisprotsess on kooskõlas eetikapõhimõtetega. Töös osutatakse mõningatele uurimistöö seisukohast asjakohaste eetiliste aspektidele.	Uurimisprotsess on kooskõlas eetikapõhimõtetega, kuid töös eetiliste aspektide üle otseselt ei arutleta.

* tähistusega kriteeriume hinnatakse ainult loovuurimuslikes ja rakendust loovates töödes